

סדר קדשים | מסכת מנחות ק"ה - מסכת חולין ב'
פרשת אמור | ט"ו באייר תשפ"ו (26 לאפריל- 2 למאי 2026)

מן התלמוד

סדר קדשים, מסכת מנחות ק"ז, א

ברזל, תניא אחרים אומרים: לא יפחות מכליה עורב, וכמה? אמר רב יוסף: אמה על אמה, איכא דאמרי: לא יפחות מאמה על אמה, למאי חזיא? אמר רב יוסף: לכליה עורב

סיום מסכת מנחות

איכא דאמרי - יש אומרים.
למאי חזיא - למה ראוי.

הסבר: אדם שהתנדב להביא ברזל למקדש, ולא פירט כמה, עליו להביא לפחות בשיעור אמה על אמה, שאפשר לעשות ממנו "כליה עורב" - מסמרים שהיו נעוצים בגג המקדש כדי למנוע מהעורבים לעמוד עליו.

דף ק"ה: אדם אחד - חמשה קרבנות

הגמרא מוקדש להצלחת חיילי צה"ל ורפואת הפצועים
אחינו כל בית ישראל
הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
יוציאם מצרה לרוחה
הלימוד מוקדש להצלחת חיילי צה"ל ורפואת הפצועים
ומאפלה לאורה
ומשעבוד לגאולה
השתא בעגלא ובזמן קריב
ונאמר אמן

הגמרא הנלמדת בדף זה עוסקת בהלכה שכתובה במשנה, שיתכן שאדם יהיה חייב להביא חמשה סוגי מנחות! איה יתכן? אדם שאומר: נדרתי להקריב אחד מחמש סוגי קרבנות המנחה שכתובים בתורה אך איני זוכר איזה מהם נדרתי - צריה להביא את כל חמשת סוגי המנחות, כי אם יביא רק אחת מהן, אולי לא אותה הוא נדר ונמצא שהוא עדין חייב קרבן.

וידעה נוספת: אחת מחמשת סוגי המנחה נקראת "מנחה מיחדת". מהי מנחה זו ומדוע היא מכונה כך? מנחת סלת מכנה "מנחה מיחדת", כי את כל סוגי המנחות האחרות התורה מכנה בשם שלהן: מנחת מחבת; מנחת מרחשת; מאפה תנור. אך מנחת סלת מכנה בתורה "מנחה" סתם.

דף ק"ו: קרבן של...

ר' שמשון המלמד נכנס לפתה וחיך נסתר תחת שפמו העבות. הילדים כבר ידעו כי היום יש באמתחתו שאלה מרתקת במיוחד. כשהוא התחיל לדבר הם ידעו שזו לא רק שאלה יפה אלא גם חידה קשה. כה שאל ר' שמשון: "מקריבים אתי ומקריבים אותי. מי אני?". מיד החלו התלחשויות בפתה. "מה זאת אומרת? במה מדובר?". ר' שמשון הסה את ילדי הפתה ואמר: "כעת אנו מתחילים ללמד, ובשעור הבא נמשיך לעסוק בנושא. כל הילדים היו מרתקים ור' שמשון אמר: רבי סובר שאדם שאמר: הרי עלי קרבן עצים", מביא עצים לבית המקדש ומקריבים אותם על המזבח כמו קרבן! צריה לטחון אותם, לבזוק עליהם מלח כמו קרבן, ולהניש אותם למזבח. ופתרון החידה: "מקריבים אתי" - עם העצים מקריבים את כל הקרבנות, שהרי באש שלהם מקטירים את הקרבנות, ולפעמים גם את העצים עצמם מקריבים על המזבח.

דף ק"ז: שלוש עשרה קופות

בבית המקדש הוצבו שלוש עשרה קופות. על הקופות היה כתוב: א. "תקליו חדתיו" - שקלים חדשים שנתרמו למחצית השקל; ב. "תקליו עתיקיו" - שקלים ישנים שנתרמו על ידי אנשים שלא הספיקו להביא מחצית השקל בשנה הקודמת; ג. "קניו" - קרבן עוף בוגר; ד. "גוזלי עולה" - קרבן עוף צעיר; ה. "עצים" - למערכה שעל המזבח; ו. "לבונה" - קרבן לבונה; ז. "זהב לכפרת" - עבור כלי השרת; שש קופות נוספות היו לנדבה, לקרבנות

תפילה לשלום חיילי צה"ל:

מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הגדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, ביבשה באויר ובים.
יתן ה' את אויבנו הקמים עלינו
נגפים לפניהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאינו תחתיהם,
ועטרם בכתר ישועה ובעטרת נצחון.
ויקיים בהם הפתוב:
"כי ה' אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם איביכם להושיע אתכם".
ונאמר: "אמן".

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 18:43	כניסת שבת: 19:32
יציאת שבת: 19:59	יציאת שבת: 20:39
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 19:00	כניסת שבת: 20:06
יציאת שבת: 20:02	יציאת שבת: 21:35

מתפלפלים

אחרי שתלמידי הכיתה למדו בדף היומי על חשיבות אמירת האמת, התעורר ביניהם דיון סוער. אחד מהתלמידים הצליח להשיג את המבחן בחשבון שעתיד להתקיים למחרת. עם תחילת המבחן המורה שאל האם מישהו ראה את המבחן לפני שהוא חולק לכיתה, התלמידים התלבטו האם ומה לענות למורה.

מצד שני

חלק מהתלמידים טענו שיש להשתיקה שלהם היא כמו שקר, בעוד שהם יודעים את האמת שיש תלמיד אחד או כמה שראו את המבחן. ולכן עם כל הצער ועוגמת הנפש שייגרמו להם, עליהם לדבוק במידת האמת ולומר למורה את האמת.

מצד אחד

חלק מהתלמידים טענו שזה לא העניין שלהם להגיד למורה שילד אחד ואולי עוד כמה ראו אותו. אם אותם ילדים יגידו זאת בעצמם למורה זה עניין שלהם, אבל שאר התלמידים לא חייבים לומר זאת למורה.

...מה דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שונים

★ | מן ההיסטוריה

הפריצה לכלא עכו

כלא עכו היה מצודה עות'מאנית ששימשה את הבריטים כבית כלא וגרדום. הפריצה לכלא עכו הייתה פעולה שביצע האצ"ל במטרה לשחרר מהכלא את אסירי המחתרות שהיו כלואים בו. יחידת הנדסה של האצ"ל הטמינה חומרי נפץ שזעזעו את חומות הכלא, ובעקבותיו תקפו את הכלא 34 לוחמים בפיקודו של דב כהן. כוחות נוספים היו פרושים באזור כדי לסייע לאסירים להימלט ולמנוע מהבריטים גישה לאזור. **במהלך הפעולה נהרגו דב כהן, שני לוחמים נוספים ושישה מהאסירים הנמלטים. חמישה אנשי אצ"ל נוספים נעצרו. 40 אסירים יהודים הצליחו להימלט. פעולה זו פגעה קשות ביוקרתם של הבריטים וחיזקה את המורל של היישוב היהודי.**

זאב ז'בוטינסקי בחצר כלא עכו, 1920 (מכון ז'בוטינסקי בישראל)

♥ | על המפה | מבצר שוני - פארק ז'בוטינסקי

מבצר שוני, הנקרא גם פארק ז'בוטינסקי, נמצא בין זכרון יעקב לבנימינה. הוא נקרא כך על שם מבצר עות'מאני שנבנה במקום על חורבות תיאטרון רומאי. בשנת 1939 הוקמה במקום נקודת התיישבות על ידי תנועת בית"ר, ובשל הבידוד של המקום הוא שימש את אנשי האצ"ל לאימונים, לקורסי שימוש בנשק וקורסי מפקדים, ולנקודת יציאה לפעולות שונות. בין היתר

יצאו משם להשתלטות על רכבת הנשק, לפריצה למחנה 80, להתקפה על בניין הבולשת בחיפה ולפריצה לכלא עכו. לאחר הקמת ושילובו של האצ"ל בצה"ל הפך המקום לפארק ציבורי. כיום נמצא שם מוזיאון אחיעם לפיסול וגם אירועים, הצגות ומופעים. התיאטרון במבצר שוני (Wikipedia, Ovedc)

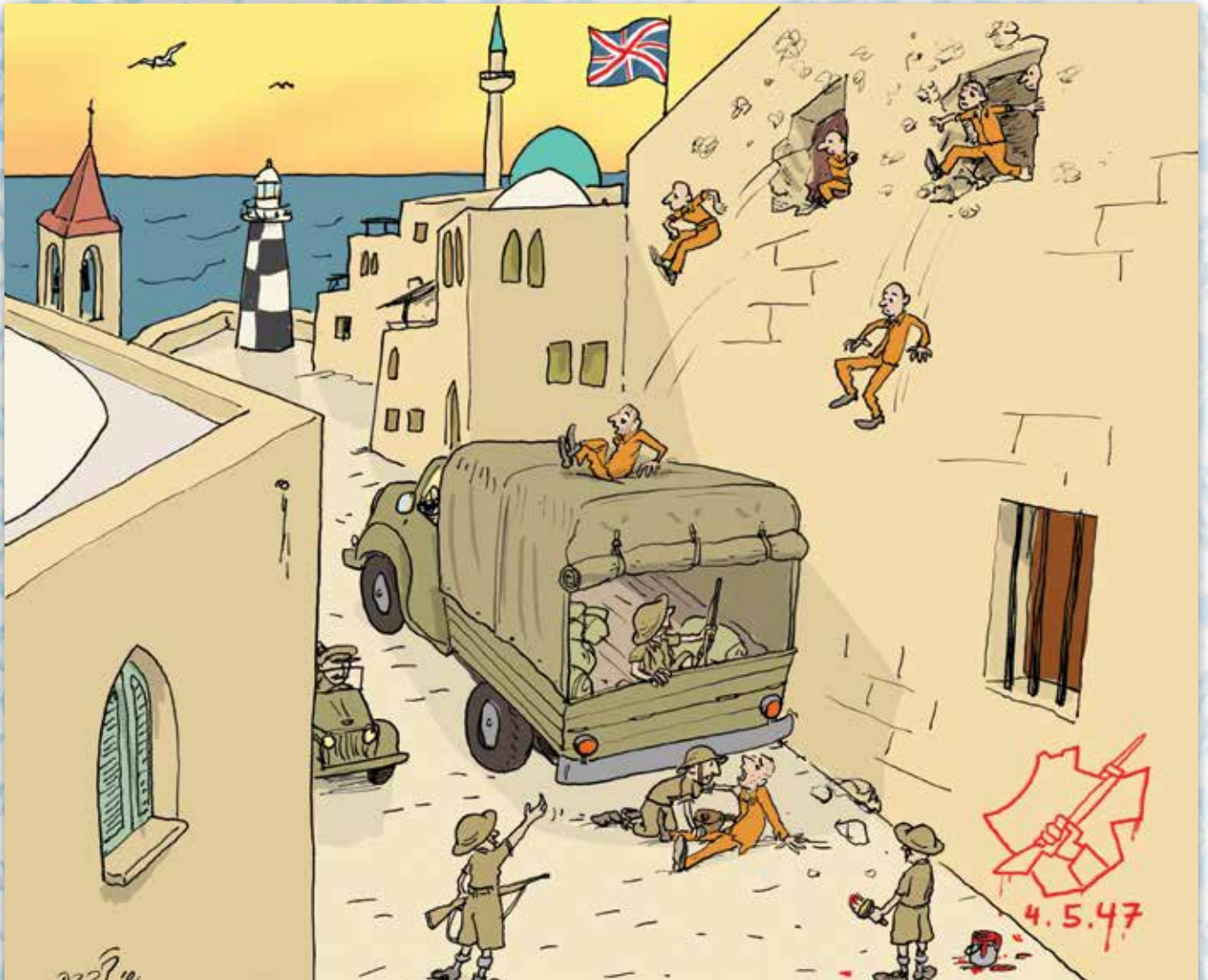

חד של מושג

עולי הגרדום

עולי הגרדום הוא כינויים של לוחמי מחתרות יהודים שהוצאו להורג בידי שלטונות המנדט הבריטי. הללו היו שנים עשר לוחמים, מתוכם תשעה מהאצ"ל ושלושה מהלח"י. עשרה מאיתם הוצאו להורג בתלייה, ושניים שלחו יד בנפשם. הם מכונים גם "הרוגי מלכות". בין עולי הגרדום: שלמה בן יוסף, דב גרונר, מאיר נקר, אבשלום חביבי, יעקב וייס, משה ברזאני ומאיר פיינשטיין.

- 3 איזה נמל מצויר ברקע?
4 סמל של איזה ארגון מצויר על הקיר?

- התבוננו היטב בצויר וענו על השאלות הבאות:
1 מהו האירוע המצויר כאן?
2 מתי הוא התרחש?

חיצה!

זהו את המילה שמתאימה לכל ההגדרות הבאות (אותן אותיות, הניקוד יכול להשתנות):

1. אחת התפילות
2. מנהל אירוע
3. קורבן מן הצומח
4. מכוונת

מי אנחנו?

1. שלושה ארגוני מחתרת בארץ ישראל במאה ה-20.
2. פעלו נגד השלטונות הבריטיים.
3. במסגרת פעילותם תקפו בסיסי צבא ומוסדות שלטון.
4. סייעו לקליטת מעפילים בארץ.
5. היו בעלי גישות שונות למאבק, ולעתים פעלו אחד נגד השני.
6. לאחר הקמת המדינה השתלבו בצה"ל.

5780
ה'תש"פ

2019
שנת סיום הטי"ם
ללומדי הדף היומי

5778
ה'תשע"ח

2017
70 שנה
למדינת ישראל

התשכ"ט

1969
הרב
אריה לוי

5727
ה'תשכ"ז

1967
מלחמת
ששת הימים

5708
ה'תש"ח

1948
הקמת
המדינה

5707
ה'תש"ז

1947
מלחמת
העצמאות

5699
ה'תרצ"ט

1939
שואה

5657
ה'תרל"ז

1897
הרצל

5323
ה'רמ"ג

רבי יוסף
קארו

5260

1500
העת
החדשה

5258

1492
גירוש ספרד

4900

הרמב"ם

4800

רשיי

4650

רבי סעדיה
גאון

4260

510
ימי הביניים
תקופת הראשונים

סדר קדושים | מסכת מנחות | דף ק"ז - ק"י | מסכת חולין דף ב'

דבר תורה

בפרשתנו אנו לומדים על לוח השנה היהודי, ועל קדושת הזמנים, אך בתוך נושא זה חבוי סוד עמוק הרבה יותר המלמד על כוחו של עם ישראל. בעוד שהשבת היא "קבועה וקיימת" מאז בריאת העולם, קדושת החגים תלויה בקידוש החודש על ידי בני ישראל. בתפילה אנו חותמים: "מקדש ישראל והזמנים", ומבקשים לומר שהקדוש ברוך הוא מקדש את ישראל, והם, במעשיהם ובקביעתם, יוצקים קדושה לתוך הזמן.

בעניין זה טמון חידוש גדול: התורה מלמדת אותנו שהאדם אינו רק אורח פסיבי בעולמו של ה', אלא שותף פעיל ביצירת הקדושה. היכולת של עם ישראל לקבוע את מועדי השנה מסמלת את האחריות האדירה המונחת על כתפיו. הקדושה אינה "נופלת" מהשמיים באופן אוטומטי; היא זקוקה לשותפות ולפעולה של עם ישראל מלמטה, וכך אנו מקדשים ומרוממים את המצרך הנדיר והיקר בעולם, מקדשים את הזמן.

שאלות בלועז'???

1. כמה סוגי מנחות כתובים בתורה?
2. כמה קופות במקדש נועדו לנדבה?
3. כיצד ידע שמעון הצדיק מתי ימות?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפריס איכות. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עגון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העגון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

תשובות

הציור השבועי

1. הפריצה לכלא עכו.
2. ב-4 לחודש מאי 1947. "יד באייר תש"ז.
3. הנמל בעכו.
4. ארגון האצ"ל.

מי אנחנו?

ארגוני ההגנה, האצ"ל והלח"י

חידה

תשובה: מנחה

דף ק"ח: השור הקדוש

איש אחד החליט להקדיש קרָבָן לבית המקדש, והוא עמד והכריז: "אֶחָד מֵהַשּׁוֹרִים שְׁלִי יִהְיֶה קָרְבָּן", אך הוא לא אמר לאיזה שור משני השורים שְׁלוֹ הוא מתכנן. איזה שור קדוש?

המשנה אומרת שהשור הגדול מבין השנים הוא הקדוש, מפני שאנו משערים שהמקדיש קרָבָן לבית המקדש מתכנן לתת בעין יפה, ובדאי התכנן להקדיש את השור היפה.

דף ק"ט: שמעון הצדיק

לאחר מותו של אלכסנדר הגדול מלך מוקדון, ששלט גם על ארץ ישראל בתקופת בית שני, כבש את האזור תלמי, שהיה שר צבא של אלכסנדר. בעת ההיא פיהו שמעון הצדיק ככהו גדול והוא פעל רבות ונצורות למען האומה, הן ברוחניות והן בגשמיות.

בדף זה מסופר ששמעון הצדיק יצא בשנה אחת ביום הכיפורים מקודש הקדושים, ואמר: השנה הזו אמות. שאלו אותו: מנין אתה יודע? השיב שמעון הצדיק: בכל יום כיפור נכנס איתי לקודש הקדושים זקן לבוש בגדי לָבָן שהתעטף בלָבָן והוא גם היה יוצא עמי. ואילו בשנה זו נכנס איתי זקן לבוש שחורים שהתעטף בשחור והוא לא יצא איתי. אני רואה בכך רמז שאמות השנה. אכן, אחרי חג הסוכות נפטר שמעון הצדיק.

דף ק": סיום מסכת מנחות

בדף זה מסתיימת מסכת מנחות, והתלמוד משבח את תלמידי החכמים לומדי התורה. רבי שמואל בר נחמני אמר בשם רבי יונתן: תלמידי חכמים שעוסקים בתורה, הקב"ה מחשיב אותם כאילו הם מקריבים לפניו קטורת.

רבי יוחנן אמר: תלמידי חכמים שלומדים הלכות עבודת בית המקדש, הקב"ה מחשיב אותם כאילו נבנה בית המקדש בימיהם.

ריש לקיש אמר: מי שעוסק בתורה כאלו הקריב קרבן עולה, מנחה, חטאת ואשם.

אסיימים
מסכת מנחות מתחילים
מסכת חולין

מסכת חולין

דף ב' : מסכת חולין

מסכת חולין היא מהמסכתות הארוכות בתלמוד הבבלי והיא עוסקת בנושאים שונים ומגוונים: דיני שחיטה; סימני טרפות בבעלי חיים וסימני כשרות של בהמות, עופות, דגים וחרגבים; טומאת נבלה; מצות כיסוי הדם; איסור גיד הנשה; איסור בשר בחלב; תערובות של איסור והתר; דיני אבר מן החי; מתנות כהונה; שילוח הקן. הלכות מסכת חולין מפורטות בחלק "נורה דעה" ב"טור" וב"שולחן ערוך".

